Η αποφυγή της απογνώσεως (Αγ. Ιωάννης Χρυσόστομος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 23 Απριλίου, 2011

Επιμέλεια και ερμηνεία κειμένου,
Γεωργία Κουνάβη, Θεολόγος, επιμελήτρια της Ελληνικής Πατρολογίας

Το κείμενο που ακολουθεί είναι τόσο γλαφυρό, τόσο αισιόδοξο, τόσο πατρικό. Γραμμένο από τον άγιο Πατέρα με περισσή αγάπη και πόνο, με λαχτάρα και φροντίδα για κάθε άνθρωπο που αμαρτάνει και επαναλαμβάνει τα αμαρτήματα του από αδυναμία. Είναι πολύ ενισχυτικό και μπορεί να παρηγορήσει ακόμη και το μεγαλύτερο αμαρτωλό και να τον ενθαρρύνει να μετανοεί συνεχώς. Άλλωστε αφού αδιάκοπα αμαρτάνουμε όλοι μας, συνεχώς πρέπει και να μετανοούμε μέσα από τα έγκατα της καρδιάς μας.

Παραθέτουμε επίσης στη συνέχεια μία μικρή περικοπή από λόγο του**Θεοδωρήτου, Επισκόπου Κύπρου, στον άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο.** Η περικοπή διασώζεται στη Μυριόβιβλο του Μεγάλου Φωτίου.

Οι λόγοι της περικοπής εκφράζουν και παρουσιάζουν έντονα τον πλούτο της αληθινής αγάπης του μεγάλου πατέρα προς το ποίμνιό του. Ιδιαίτερα δε εκφράζουν την αγάπη του και την άοκνη φροντίδα του για τους πονεμένους, τους φτωχούς, τους άστεγους.
Κατά τον ιστορικό Παλλάδιο, η καθημερινή φροντίδα του ιερού Χρυσοστόμου ήταν, «η των χηρών κηδεμονία, η των παρθένων παραμυθία, η των αρρωστούντων νοσοκομία, η των πλανωμένων επιστροφή, η των συντετριμμένων φροντίς, η των εν φυλακαίς επίσκεψις».

Αποφυγή της απογνώσεως

«Αν έχεις αμαρτίες, να μην απελπιστείς, αυτά δεν παύω να σας τα λέω συνεχώς, και αν κάθε μέρα αμαρτάνεις, να μετανοείς καθημερινά. Γιατί η μετάνοια είναι το φάρμακο κατά των αμαρτημάτων είναι η προς τον Θεόν παρρησία, είναι όπλο κατά

του διαβόλου, είναι η μάχαιρα πού του κόβει το κεφάλι, είναι η ελπίδα της σωτηρίας, είναι η αναίρεση της απογνώσεως. Η μετάνοια μάς ανοίγει τον ουρανό και μάς εισάγει στον Παράδεισο. Γι' αυτό (σου λέω), είσαι αμαρτωλός; μην απελπίζεσαι. Ίσως βέβαια αναλογιστείς. Μα τόσα έχω ακούσει στην Εκκλησία και δεν τα ετήρησα. Πώς να εισέλθω και πάλι και πώς και πάλι να ακούσω; Μα γι' αυτό ακριβώς πρέπει να εισέλθεις επειδή, όσα άκουσες δεν τα ετήρησες. Να τα ξανακούσεις, λοιπόν, και να τα τηρήσεις. Εάν ο ιατρός σου βάλει φάρμακο στην πληγή σου και παρά ταύτα δεν καθαρίσει, την επομένη ημέρα δεν θα σου ξαναβάλει πάλι; Μη ντρέπεσαι, λοιπόν, να ξαναέλθεις στην Εκκλησία. Να ντρέπεσαι όταν πράττεις την αμαρτία. Η αμαρτία είναι το τραύμα και η μετάνοια το φάρμακο. Αν, λοιπόν, έχεις παλιώσει σήμερα από την αμαρτία, να ανακαινίσεις τον εαυτό σου με τη μετάνοια. Και είναι δυνατό, μπορεί να πει κανείς να σωθώ, αφού μετανοήσω; Και βέβαια είναι. Μα, όλη τη ζωή μου την πέρασα μέσα στις αμαρτίες, και εάν μετανοήσω θα βρω τη σωτηρία; Και βέβαια. Από που γίνεται αυτό φανερό; Από τη φιλανθρωπία του Κυρίου σου... Γιατί η φιλανθρωπία του Θεού δεν έχει μέτρο. Και ούτε μπορεί να ερμηνευτεί με λόγια η πατρική Του αγαθότητα. Σκέψου μια σπίθα πού έπεσε μέσα στη θάλασσα, μήπως μπορεί να σταθεί εκεί ή να φανεί; Όση σχέση έχει, λοιπόν, μια σπίθα με το πέλαγος, τόση σχέση έχει η αμαρτία σου σε σύγκριση με τη φιλανθρωπία του Θεού. Και καλύτερα, θα έλεγα, όχι τόση, άλλα πιο πολλή. Γιατί το πέλαγος, ακόμη και αν είναι απέραντο, έχει όριο, μέτρο και σύνορα. Η φιλανθρωπία όμως του Θεού είναι απεριόριστη. Γι' αυτό σου επαναλαμβάνω. Είσαι αμαρτωλός; Μην απελπίζεσαι» (περικοπή από την 8η ομιλία για τη μετάνοια, PG 49, 337-338).

Το μεγαλείο της αγάπης του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου

(περικοπή από λόγο του Θεοδωρήτου, Επισκόπου Κύπρου, στον άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο)

«Άλλος, λοιπόν, τον πατέρα, τον τραβά αρπάζοντας τον ως βοηθό. Άλλος, πού δικάζεται, τον προσκαλεί για συνήγορο. Άλλος, πού πεινά, τον παρακαλεί για τροφή, ο γυμνός τον παρακαλεί για ένδυμα. Άλλος, παρακαλώντας, του παίρνει ακόμη και τα ρούχα πού φορεί. Άλλος, πού πενθεί, τον έχει ανάγκη για παρηγοριά. Κάποιος άλλος τον τραβά να επισκεφθεί ασθενείς, ξένος του ζητεί καταφύγιο. Άλλος, πλησιάζοντας τον, κλαίει για κάποιο χρέος. Άλλος τον προσκαλεί για επόπτη και συμφιλιωτή μέσα στο σπίτι του, επειδή υπάρχουν διχόνοιες. Η χήρα φωνάζει δυνατά

το «ελέησον» στον πατέρα. Άλλη θρηνεί για την ορφάνια. Ο δούλος καταφεύγει στην αγάπη του, όταν κλαίει από τη σκληρότητα του κυρίου του. Ο πατέρας έχει κάθε ημέρα αναρίθμητες φροντίδες για τα προβλήματα του καθενός. Συλλαμβάνεται κάποιος βίαια; τότε ο πατέρας γίνεται συνήγορος. Πείνα μεγάλη βασανίζει τους ανθρώπους; αμέσως τότε ο συνήγορος γίνεται τροφοδότης. Είναι κάποιος άρρωστος; τότε ο τροφοδότης γίνεται γιατρός. Έχει πέσει κάποιος σε πένθος; τότε ο γιατρός βρίσκει τον παρηγορητικό λόγο, για να καταπραΰνει τη θλίψη. Έφτασε η ώρα της φροντίδας για τους ξένους; τότε και ξενοδόχος γίνεται ο πατέρας, πού έχει γίνει τα πάντα, για όλους» (PG 104, 229-232).

(Πηγή: "Αντιαιρετικό Εγκόλπιον")